

Новий Папа — Франциск I

Ним став аргентинський кардинал-єзуїт з Буенос-Айреса 76-річний Хорхе Маріо Бергольо. Про це сповістив кардинал-протодиякон Римо-Католицької Церкви Жан-Луї Торан, вийшовши на балкон Собору св. Петра, щоб вимовити знамениту латинську фразу «Habetus rarat» і оголосив його ім'я — Франциск. Це перший Папа єзуїт.

Папа Римський — Франциск I.

Хорхе Маріо Бергольо, SJ народився 17 грудня 1936 р. До свого обрання він обіймав посаду аргентинського Кардинала Римо-Католицької Церкви. Він служив архієпископом Буенос-Айреса з 1998 року. Був зведений в колегію Кардиналів в 2001 році.

На балкон головного католицького храму світу винесли хрест і новообраний понтифік з'явився перед віруючими, щоб виголосити традиційне благословення «Urbi et Orbi».

Хорхе Маріо Бергольо народився в Буенос-Айресі. Він один з п'яти дітей італійського працівника залізниці. Після навчання в семінарії в Вілла Девото, він вступив до Товариства Ісуса 11 березня 1958. Бергольо отримав ліценціат філософії в Колегії Максимо Сан-Хосе в Сан-Мігель, а потім викладав літературу і психологію в Colegio-de-la Inmaculada в Санта-Фе, і Колегії дель-Сальвадор в Буенос-Айресі. Він був висвячений на священника 13 грудня 1969.

Як Кардинал, Бергольо був призначений на низку адміністративних посад в Римській курії. Він служив у Конгрегації духовенства, Конгрегації богослужіння і таїнств, Конгрегації інститутів посвяченого життя і Конгрегації товариств

апостольського життя. Бергольо став членом Комісії з Латинської Америки та сімейної ради.

8 листопада 2005, Бергольо був обраний президентом Аргентинської єпископської конференції на трирічний термін (2005-2008 роки). Був переобраний 11 листопада 2008.

13 березня 2013 року обраний 266-м Папою Римським. Ось перші слова новобраного Папи Франциска промовлені із балкона Базиліки св. Петра зараз після вибору:

(Закінчення на 2 сторінці)

Добре, коли багатство без гріха; убогство ж погане лиш у мові безбожника (Сир. 13, 24).

У пошуках віднови

«Боже всіх, Господи милосердя! Зглянься на наше приниження і не відсилай нас далеко від божественного раю, щоб ми, споглядаючи на красу, якої позбулися, знову з риданням поспішили прийняти те, що втратили». (Кан. Утр. Сир. Нед. п.9)

Вже сиропусна неділя у Східній Церкві складає рішучий заклик для зміни нашої поведінки та манери життя. Це потрібно зробити, щоби набратися чогось нового та принципово пов'язаного з духовністю людини. Зрозуміло, що свідомість духовного та святого постільки продовжується та зміцнюється, постільки сильно зупиняємо на них наш погляд. По суті можливо сказати, що особа насправді живе даром духовності, якщо вона готова та годна принаймні періодично наповнювати свою повсякденність безконечною вартістю. Однак духовне дуже легко покинути та про нього забути. Для цього є чимало прикладів, та ще і з нашого теперішнього. Тут напевно не вартує називати ні окремі випадки, ні відомі

явища нехтування категорією духовного у цьому світі. Єдине слід ствердити, що принцип духовного завжди залишатиметься у певному протистоянні до матеріального.

Тому, коли Церквою встановлено піст, його якраз було встановлено з думкою про людське духовне. Та ради чого вона мала би краще збагнути потребу відстоювати себе по непроминаючому. Це означає насамперед відновити свій погляд на справжню красу, якої можливо позбутися через непоміркване зосередження на матеріальному. Час посту є особливою нагодою, щоб поспішити та прийняти те, що втратили. Одиною та не випадковою вимогою посного виклику

(Закінчення на 2 сторінці)

Пастирське послання Блаженнішого Святослава

до вірних Української Греко-Католицької Церкви на Великий піст 2013 року

Дорогі в Христі!

У час Великого посту кожен християнин задумується, як гідно прожити цей період, дарований нам Церквою для того, щоб перемінити, поглибити і збагатити своє духовне життя. Як жити відповідно до християнських засад у світі, що ставить перед нами виклики, випробування і спокуси? Чотиридесятниця є особливою нагодою для покаєння, примирення з Богом і ближнім, відкинення байдужості, злих думок та егоїзму. Піст — це особливий час навчатися любові, — любові до Бога і ближнього. Піст — це, зокрема, час для інтенсивної молитви та діл милосердя. До діл милосердя і милостині покликані всі християни, незалежно від їхніх статків.

На початку Великого посту варто замислитися над питаннями про матеріальні блага і багатство. Ці питання для нашого

(Закінчення на 6 сторінці)

Блаженніший Святослав Шевчук.

Новий Папа – Франциск I

(Продовження з 1 сторінки)

Брати і сестри, добрий вечір!

Як вам відомо, обов'язком Конклаву було надати Риму єпископа. Виглядає на те, що мої брати-кардинали дійшли майже до краю землі, щоб знайти його... але ось ми тут. Дякую вам за вітання, що надійшли від єпархіальної спільноти Риму.

Перш за все хочу вас просити про молитву за нашого Папу-емерита Бенедикта XVI, щоб Господь його благословив, а Мати Божа оберігала.

Тепер розпочинаємо цю подорож, Єпископ і народ, цю подорож Римської Церкви, яка в любові очолює усі Церкви, подорож братерства в любові та взаємній довірі. Молімося одні за одних. Молімося за весь світ, щоб у ньому панувало відчуття братерства. Бажаю, щоб цей шлях Церкви, який сьогодні знову розпочинаємо, був плідний для євангелізації цього прекрасного міста.

А зараз я хочу уділити вам благословення, але спершу хочу попросити вас про послугу. Перед тим як єпископ благословляє народ, я прошу вас, щоб ви молились, щоб Господь благословив мене — про молитву народу за їх Єпископа. Помолімося — вашу молитву за мене — в тишині.

А тепер я уділяю моє благословення вам і усьому світу, усім чоловікам і жінкам доброї волі.

Брати і сестри, залишаю вас. Дякую вам за вітання. Моліться за мене, і скоро побачимось.

До скорої зустрічі.

Завтра молитимось до Богородиці, щоб вона захищала Рим.

Надобраніч і хороших снів!

«Новообраний Папа дуже добре знає і про нашу Церкву, і про нашу Літургію та обряд, і про нашу духовність», — Блаженніший Святослав.

«Найперше я б хотів сказати, що новообраний Папа Франциск I є вихованцем нашого священика Степана Чміля, який тепер похований у базиліці Святої Софії у Римі. Нинішній Папа, а тоді студент Салезіанської школи, щодня раненько, поки ще всі хлопці спали, прислужував о. Чмілю під час Служби Божої. Він добре знає наш обряд і пам'ятує навіть нашу Літургію. Востаннє я його відвідував, коли прощався з Аргентиною, від'їжджаючи до України, і просив, щоб він дав свої свідчення для беатифікаційного процесу о. Степана Чміля, на що він радо погодився. Отож Святіший Отець дуже добре знає і про нашу Церкву, і про нашу Літургію та обряд, про нашу духовність», — сказав Блаженніший Святослав, Глава УГКЦ, одразу після повідомлення про обрання 266 очільника Риму.

Крім того, за словами Предстоятеля УГКЦ, Папа Франциск I ще як Архієпископ Буенос-Айреса був ординарієм для східних католиків, зокрема тих, які не мали своєї ієрархії. «А наша єпархія в Аргентині є так якби суфраганна Архієпископства Буенос-Айреса. Таким чином Кардинал Бергольйо завжди опікувався нашою Церквою в Аргентині і я, як молодий єпископ, робив свої перші кроки в цьому служінні під його оком та з його допомогою. Тому я гадаю, ми справді будемо мати в його особі того Святішого Отця, який дбатиме про нашу Церкву. І я сподіваюся, що з тим Папою нас чекають дуже гарні події в майбутньому», — пояснив Блаженніший Святослав. У своєму коментарі Глава УГКЦ також зазначив, що новообраний Святіший Отець є надзвичайно скромною людиною. «Наприклад, у Буенос-Айресі він ніколи не використовував

своєї машини, завжди їздив громадським транспортом, завше дуже скромно одягався. І вирізнявся тим, що найбільше хотів дбати про вбогих. Він був той, що відвідував людей у найбільш бідніших кварталах і взагалі є особою такого, я б сказав, дуже душпастирського складу», — охарактеризував Предстоятель УГКЦ, Папа Франциск I, за словами Блаженнішого Святослава, є надзвичайно глибоким інтелектуалом. «Пригадую, що його проповіді зазвичай були вельми короткі, часом навіть склалися буквально з п'яти-шести речень, але в них він так багато казав, що після того його короткого слова завжди тривала мовчанка так майже на п'ять-сім хвилин. Потрібен був час, щоб над цим словом можна було глибоко роздумати», — сказав Блаженніший Святослав, Глава УГКЦ.

Глава УГКЦ запросив Папу Франциска в Україну

Блаженніший Святослав (Шевчук), Предстоятель Української Греко-Католицької Церкви, надіслав вітального листа на ім'я Святішого Отця Франциска з нагоди обрання Вселенським Архієреєм і запросив його відвідати Україну з нагоди 1025-річчя Хрещення України.

«Це було б великим благословенням для нас та всієї України розраховувати на Вашу присутність під час такої визначної події», — ідеться у привітальному листі. Глава Церкви привітав новообраного Папу Франциска від свого імені та від всієї Української Греко-Католицької Церкви іспанською мовою. «З глибини наших сердець радіємо, що Вас вибрали Папою. Приєднуємося до вітань нашими молитвами, які сьогодні звучать із вуст нашої пастви, що знаходиться на всіх континентах», — написав Блаженніший у листі до Папи Франциска. Глава УГКЦ відзначає, що Святіший Отець добре знайомий із УГКЦ, яка пройшла мученицький шлях. Уперше Папа зустрівся з УГКЦ, навчаючись у салезіанській школі та прислужуючи отцю Степану Чмілю у святелищі під час Літургій. Пізніше, будучи Архієпископом Буенос-Айреса, він мав нагоду її пізнати, опікуючись Аргентинською єпархією Покрови Пресвятої Богородиці УГКЦ: її єпископами, священиками, ченцями і черницями та всіма вірними.

«Особисто висловлюю Богові свою щирю вдячність, оскільки саме в Буенос-Айресі я, молодий та щойно призначений єпископ, робив свої перші кроки, перебуваючи там під Вашою батьківською опікою. І сьогодні впевнений, що зможу розраховувати на підтримку Вашої Святості, як і Аргентинська єпархія Покрови Пресвятої Богородиці», — зазначив Глава УГКЦ. Відтак Блаженніший Святослав наголосив, що Українська Греко-Католицька Церква розвивається, зростає та засвідчує свою віру. «Хочу запевнити Вас у нашій єдності, сопричасті та синівській вірності Вам, як Вселенському Архієрею, вірності, яку наша Церква скріпила пролітою кров'ю своїх мучеників протягом своєї історії та особливо під час жакливіх років панування комуністичної влади заради єдності із Вселенською Церквою», — наголосив Блаженніший Святослав. На завершення Предстоятель УГКЦ попросив у Святішого Отця апостольського благословення для УГКЦ та побажав йому, щоб він «служив Богові та Вселенській Церкві з мудрістю і духовною силою на многії літа».

Департамент інформації УГКЦ

У пошуках віднови

(Продовження з 1 сторінки)

є повздержання від споживання м'ясних, молочних страв і тощо. Хоча це може здатися зовсім банальним та недоречним, але однаково воно дуже важливо і необхідно. Ось чим же матиме являтися стриманість від повсякденних навиків або свободи вживання чого завгодно?

Спочатку потрібно зауважити, що переважна більшість людей, в тому числі віруючих християн, дійсність посту сприймає зовсім однобічно та звичаєво. Просто так заведено і тут як правило необхідно стосуватися існуючого правила. Разом з тим забувається або повністю спрощується інший та набагато важливіший зміст посного виклику. Це насамперед клімат іншого часу та можливості глибшого зосередження над особистим життям та шляхом людського духовного розвитку. У цей надзвичайний клімат спокою і благородності вводить нас Церква та допомагає повніше відчувати себе, свій дух та відповідальність гріховності. Для цього передбачено сім тижнів великопосної мандрівки, щоби охопити все наше життя. Якщо належно проглянути цей час та ним скористатися, стає очевидним, що це і нагода, яку не можна сприймати формальним чином. Тобто виконати зовнішній ритуал, щоби заспокоїти себе або ще інших по відношенню до релігійних правил. Саме здійснення зовнішнього принципу посту має важливий зміст, а це між іншими стримання від необмеженого користування засобами, вигодою та споживацьким стилем життя, якщо воно підлаштовується внутрішній ідеї посного вдосконалення.

Тут особливого значення набувають літургійний цикл та пов'язані з ним жести і практики. Тільки ця перспектива відкриває нам належним чином дух та мету посту. Авторитет «Посної Тріоди», Літургії Напередодня Дарів та інших богослужінь виявилися величезними по розумінню людської душі. Одночасно підготували неповторний зразок примирення людини з Богом на основі дару покаяння в ході Великого Посту. Завдяки цьому надбанню всім однаково, без будь-якого обмеження, наприклад вікового або конфесійного,

можливо користуватися думкою та натхненням щодо вагомості посту. Головне, як каже православний богослов Олександр Шмеман, відчувати настрої «радісного смутку», завдяки якому кожен та навіть цей, хто не надто розбирається у літургійному питанні збагне, яку цінність представляє краса молитовного та покаянного зустріння Бога.

Ось цей посливий смуток та глибоке тайнство виражені хоча би через темний кольор риз, довгувате богослужіння, біблійні читання, літургійні мелодії та глибокі поклони, з одного боку дозволяють людині асимілювати внутрішній спокій та з другого боку досвідчити радість від зміни життєвих пріоритетів. Довіритися духовному, це в ніякому разі нічого не втратити, але навпаки, багато чого здобути. Це також пересвідчитися в тому, що все чим ми досі користувалися та що було в нас вкрай необхідне по матеріальному відношенню, необов'язково мусить залишитися першорядним. Не слід забувати, що прагнення мати, нерідко вибиває з ладу та спричинює внутрішній неспокій. Розхитує людську особисту тотожність та совісну праведність. Заодно спричинює знеохоту та нудьгу, які остаточно не дозволяють чесно оцінити корисне та небезпечне або відділити добро від зла.

Тим часом, коли вийти на рівень внутрішнього спокою та врівноваження за допомогою посної практики, це насамперед досягти щастя, яке не здобується у результаті одного успіху або по причині одної удачі, що все ж таки чинить щастя короткотривалим. Але воно може стати постійним та незмінним лише тоді, коли людині вдається перемогти щоденний галас та затьмжене стремління до великих видимих здобутків. Справжнє увільнення від тогочасного щастя та слави передбачає рішення для пошуку внутрішньої віднови. По-іншому, перетворення своєї свідомості та духовності завдяки великопосним зусиллям з'єднання з Богом. Вкінці, згідно Т. Достоевського, віднайти інший світ нашою душею, світ який ясніє повнотою світла та надії.

о. проф. Ярослав Москалик

Звернення

Синоду Єпископів Києво-Галицького Верховного Архієпископства Української Греко-Католицької Церкви до вірних та всіх людей доброї волі з приводу 70-х роковин Волинської трагедії

Всечесному духовенству, преподобному монашеству, мирянам Української Греко-Католицької Церкви та всім людям доброї волі

конфлікту на Волині, ми, єпископи Української Греко-Католицької Церкви, прагнемо сьогоднішнім Зверненням висловити нашу позицію щодо цих трагічних подій. Цього вимагає від нас не лише прагнення вшанувати невинні жертви та солідаризуватися в скорботі

Дорогі в Христі!

Стоячи на порозі відзначення 70-х роковин українсько-польського

(Закінчення на 7 сторінці)

Достойний

Аксіос, аксіос, аксіос (укр. достойний) — тими словами Владика Володимир Ющак та присутні священники обох наших єпархій у Польщі сповістили вірним, що о. диякон Павло Березка прийняв Тайну Священства і достойний того служіння.

У суботу 16 березня 2013 р. в церкві Успіння Пресвятої Богородиці в Кошаліні о. диякон Павло Березка прийняв Тайну Священства. Це велика радість для парафії, з якої походить о. Павло але також і для цілої Церкви. У присутності численно зібраного духовенства перед літургією парох о. митрат Богдан Галушка привітав Владика Володимира Ющак, всіх вірних та священників.

У проповіді Владика звернув увагу на те, що чергове молоде покоління священників маємо завдяки служінню отців, яке перейняло душпастирські обов'язки у 80-тих роках. Висвячуємо молодого диякона, який своїм заангажуванням допоможе духовенству Вроцлавсько-Гданської єпархії. Він вибраний не з низу, але з гори. Це, що він приймає Тайну, це заслуга також і батьків, які виховували його в християнській родині та підтримували своїми молитвами. Це і зусилля Сестер Службниць, які навчали його катехизи, а також о. Богдана Галушки, який був духовним опікуном протягом навчання у семінарії. Дякувати також треба і спільноті, що цей дар не був змарнований. Посланий до людей має служити, має уділювати Святих Тайн.

Згідно з традицією Церкви, чин рукоположення відбувається під час Божественної Літургії почерез покладення рук. Особливість рукоположення пресвітера в тому, що висвячуваний відчитує Символ Віри й складає присягу послуху своєму єпископові. Служіння пресвітера в тому, щоб „достойно і неперочно предстояти перед святим

жертвником, проповідувати Святе Євангеліє, дари й жертви духовні приносити, людей оновляти в купелі відродження” (Архиєратикон) та вшанувати інші церковні служіння. Єпископ тоді молиться: «Божественна благодать, що завжди недужих оздоровлює і те, що недостає, доповнює, поставляє благоговійного диякона в пресвітери. Тож молимося за нього, щоб зійшла на нього благодать Пресвятого Духа, і промовмо всі: Господи помилуй» (Архиєратикон). Опісля, вже під час зодягання священничих риз: стихарія, епітрахлія, нарукавників, пояса, фелона та служебника, новоіерей чує дуже важливі слова: «Аксіос, аксіос, аксіос», тобто достойний того служіння. Як каже Катехизм: „Христос — Наша Пасха”: „рукоположення в будь — який чин несе в собі незгладиму печать благодаті, тому його можна прийняти тільки раз у житті” (494). Проте, це велика відповідальність. Священик стає іконою Ісуса Христа.

На закінчення цієї радісної події вірні, сестри та наймолодші привітали новоіерея Павла з нагоди прийняття Тайни. Отець Павло подякував також своїм батькам за християнське виховання, сестрам та о. Богданові Галушці за підтримку під час навчання у люблінській семінарії, а Владичі Володимирі за уділення Тайни.

Тайна Священства, це велика відповідальність. Єпископ доручає церковне служіння але й церковна спільнота має підтримати його в служінні. Як каже Катехизм Греко-Католицької Церкви: „Тому й ви (миряни), знаючи його працю, допомагайте йому молитвами, співчуттям, готовністю, любов'ю,

Отець Павло Березка.

Зодягання священничих риз.

щоб і ми для вас і ви для нас стали похвалою” (499). Взаємно підтримуючи себе набагато краще будемо служити Богові. Сьогодні радіємо, що Вроцлавсько-Гданська єпархія і наша Церква має нового священника, але і не забуваймо про молитви за нього. Отцю Павлові бажаємо

Божого благословення в священничому служінні.

У неділю 17 березня о. Павло Березка відслужив свою першу приміційну літургію в Церкві в Кошаліні. Проповідь виголосив о. Богдан Панчак.

о. Аркадій Трохановський

Більше нас єднає, як розділює

Розмова з о. доктором Марком Блязою — викладачем єкуменічного та догматичного богослов'я Папського теологічного факультету Collegium Bobolanum у Варшаві, викладачем Українського католицького університету у Львові, викладачем у Колегії Східної Європи Варшавського університету, членом Візантійського відділення Комітету науки про античну культуру Польської академії наук, автором статей з ділянки богослов'я та літургії Східних Церков як католицьких, так і православних.

— Поміж польськими єзуїтами ви надзвичайна особа, бо ж служите як священник вірним різних церковних спільнот — як біритуаліст, чи навіть сьогодні вже як трітуаліст...

— Власне кажучи, можна мене назвати трітуалістом, тому що можу служити літургії у трьох обрядах: візантійсько-українському, візантійсько-румунському і своєму рідному — латинському. Сьогодні найчастіше служу літургії у візантійсько-українському, рідше у латинському, а найрідше у візантійсько-румунському. У цьому останньому час до часу відправляю для румунів, які на постійно чи часово проживають у Польщі, але також і в самій Румунії.

— Звідки у вас, корінного, з діда-прадіда мешканця Сілезії, взявся інтерес до християнського Сходу, візантійської традиції, тобто, як говорив Папа Іван Павло II, «другого легена» Церкви?

— Правду кажучи, навіть не знаю. Коли про це мене питають, вказую пальцем вгору. Натомість з чисто людської точки зору, нас, мешканців Сілезії, як і східних християн єднає спів. Ми на літургії в Горішній

Сілезії любимо співати. З другого натовість боку зацікавленню Сходом сприяє факт, що ми, сілезці, живемо на пограниччі культур. Йдеться тут передусім про історію Горішньої Сілезії, яка сьогодні залишається польською, але в минулому була і німецькою, і австрійською, і чеською. Тому для нас Схід це скоріше щось екзотичне, ніж вороже. У нас проповіді національного характеру не пройдуть. Для нас всякий націоналізм гидкий, у тому числі й польський. Бо патріотизм, це не націоналізм. Крім цього розрізняємо поняття батьківщини і державності, тобто того, що в німецькій мові називаємо Heimat (регіональна батьківщина) і Vaterland (державна батьківщина). Але, на жаль, поляки з інших регіонів Польщі цих двох понять не розуміють. Повертаючися до відносин сілезіян зі Сходом, ніколи не забуду, коли я в моїй рідній парафії св. Йосифа у Свентохловіцах відправив урочисту Вечірню у візантійсько-українському обряді церковнослов'янською мовою напередодні свята св. Володимира, князя київського, 27 липня 2001 року. На цю літургію прийшло близько 300 осіб! Знали з нагоди якого свята правиться Вечірня і що

буде по церковнослов'янському (тільки читання були читані служачими польською). Цікаво, чи у Перемишлі поляки так численно прийшли би на подібну літургію...

— Отже, можна сміло сказати, що круг ваших зацікавлень, наукових, дослідницьких а також публіцистичних сягають далеко поза межі стереотипного розуміння Католицької Церкви?

— Намагаюся показати, що Католицька Церква, це не тільки Римо-Католицька Церква, тобто латинська. Зокрема журить мене підцим оглядом байдужість духовенства. Ось, наприклад, якесь дивне згіршення з факту, що на Сході Миропомазання та Першого причастя уділяють зараз після хрещення, або що священники бувають жонаті. А так властиво Першого причастя після хрещення на Заході уділяли до XIII століття. Просто Східні Церкви зберегли давнішу традицію, яка існувала в обох Церквах. Тому пробую поборювати стереотипи. Проте, торкається це як західних, так і східних християн. У цих останніх також не бракує байдужості. Прикро мені з цього приводу, що часто живемо собі у своїх дрібних, уявних дійсностях й обдаруємо другу сторону поглядами, яких вона взагалі не голосить. Крім цього багато хто захоплюється православ'ям, яке воно вільне від західного мислення і яке глибоко містичне. Це звичайний обман. Православ'я, зокрема у слов'янському та румунському

Отець д-р Марек Бляза.

виданнях, це у богослов'ї та літургії останній острів схоластичного богослов'я. Йдеться тут конкретно про ритуалізм та казуїстику. Таке схоластичне православ'я, якого у великій мірі прекурсором був київський Митрополит Петро Могила, поборює протестантів католицькими аргументами, натомість католиків протестантськими. Отже, немає чим захоплюватися. З другого боку може це допомогти змінити стереотип, що православ'я мусить бути російське. У Польщі дали надто мало знаємо про грецьке православ'я, грузинське, чи, нарешті, африканське. Воно у деяких моментах навіть більш радикальне від російського (наприклад не визнає важності католицького хрещення), але більш вільне від схоластичного богослов'я.

(Закінчення на 5 сторінці)

Перемиські владика

XVII-XVIII століть у світлі барокової літератури

Чергове дослідження, що відноситься до історії Греко-Католицької Церкви Перемиської єпархії у світлі гербових віршів і присвят, написаних у бароковому стилі (стемми і префації) у XVII-XVIII ст., опубліковано у Перемішлі 2012 року, підготоване до друку Володимиром Пилиповичем зі вступною статтею д-ра Дениса Пилиповича. Це видання становить серйозне збагачення наших знань про життя української Церкви та барокову літературну традицію, що появилася навколо конфесійного тодішнього функціонування Церкви.

У цьому виданні зібрано у формі факсиміле 11 текстів, написаних церковнослов'янською і середньо українською «простою мовою» та польською і латинською мовами, інколи макаронізованими їхніми версіями; тексти подано в оригінальному записі а також у перекладі на сучасну українську літературну мову. Книжка, отже, має науково-дослідний характер, може пригодитися як джерело дослідження не тільки змісту презентованих текстів, але й мовних форм з-перед понад двох-трьох століть уживаних мов у тодішній Перемиській єпархії.

Барокові писання мали свою жанрову, стилістичну й мовну специфіку: т.зв. стемми склалися з пластичного зображення герба та вірша, часто також девізи, вони друкувалися на звороті титульної сторінки, як вступ до присвяти або замість присвяти. Були вони присвячені королівським та шляхетським родам, але й «визначним особам духовного стану»; у книжці представлено стемми, написані напр. на честь перемиського владика Інокентія Винницького (роки владичтва 1680-1700), який у 1681 році перейшов на унію з Римом, а його рід виводився зі села Винники біля Самбора і вживав герб Сас. Стемма йому присвячена мала форму п'ятирядкового вірша латинською мовою (с. 30), а автором її був русина народжений біля Києва Теофіл Рутка (1622-1700).

Юзеф Ігнаці Коценський у творі *Zródło obfite wszystkich świętych* (Львів 1746), виданого на честь владика Онуфрія Шумлянського, основний текст попереджає латиномовною віршованою стеммою, якої зміст стосується герба роду Шумлянських — Корчак (три ріки).

Обширнішими формами присвят, адресованих кільком перемиським владикам з роду Винницьких герба Сас — Антонію, Інокентію (у двох виданнях) і Юрію, та Онуфрію Шумлянському герба Корчак (у сімох виданнях), що помер 1762 року і був похований у Перемішлі, були префації. Особливістю префацій (передмов) того часу був панегіризм, пов'язаний з біографіями осіб, яким присвячувалися поодинокі твори; автори крім фактів з життєпису «хвалених» адресатів, використовували у цих префаціях чи стеммах також геральдичні символи їхніх гербів та пов'язані з ними гербові легенди.

Авторами панегіричних присвят, представлених всесторонньо у обговорюваному виданні були: унівський архимандрит Варлаам Шептицький (1647-1715) родом зі села Вошанці біля Самбора, який у 1678 році видав Пречестній акафісти і прочая спасительні молби, що він їх присвятив київському митрополитові і перемиському владіці Антонієві Винницькому.

Теофіл Рутка (1622-1700) народжений біля Києва, єзуїт, який 1692 року видав друком у Каліші лагінською мовою книжку *Orator ad Ecclesiam Orientalem* (Оратор до Східної Церкви) з присвятою перемиському владіці Інокентієві Винницькому (1654-1700).

Лев Кишка (1663-1728), василіанин, архимандрит у Супраслі, доктор теології, від 1711 р. уніятський київський митрополит, автор твору виданого польською

мовою в Любліні 1693 р. під заголовком *Nowy rożnych przypadków z pełni doktorow teologii moralney ziawiony, to iest Kazusy Ruskiemu Duchowieństwu* (Молодик різних випадків, вибраний із Повні вчителів морального богослов'я себто: Казуси для руського духовенства), присвячений цьому ж владіці Інокентієві Винницькому.

Урбан Багриновський, домініканин, у Кракові здобув звання бакалавра теології, помер у Луцьку 1711 р., автор панегіричної проповіді виданої друком у Львові 1701 року польською мовою п.з. *Laur niesmiertelności Jaśnie Wielmożnego Świętej pamięci ięgomosci Ousa Innocentego Winnickiego* (Лавр безсмертя ясневельможного святої пам'яті йогомості отця Інокентія Винницького), з присвятою митрополитові київському і перемиському владіці Юрієві Винницькому (помер 1713 р.). Це, як пише Денис Пилипович, цікава і стилістично витончена пам'ятка барокової літератури, що стає виразним доказом високого риторичного хисту та літературного самку автора (с. 39).

Юзеф Ігнаці Коценський, автор ряду творів теологічного характеру опублікував 1746 року у Львові польською мовою твір *Zrzodło obfite wszystkich świętych honogu...* (Щедре джерело честі всіх святих...), з присвятою перемиському і львівському владіці Онуфрієві Шумлянському (помер 1762 р.).

Чергові присвяти, представлені у презентованому виданні присвячені були також владіці Онуфрієві Шумлянському. І так Стефан Мікульський, відомий проповідник, у творі *Konkluzya gdy z Maryi sama niewinność Jezus rodzi się...* (Висновок про те, що, оскільки сама Невинність — Ісус народився від Марії, то без сумніву, її було зачато без первородного гріха), виданому у Львові 1748 р., написаному стилем пізнього бароко, у якому переважає велесловність, цілком стемму у присвяті було показати важливе значення роду Шумлянських для батьківщини (с. 45).

Данило Затварницький та Іван Паславський опублікували префацію-подяку владіці Онуфрієві Шумлянському латинською мовою п.з. *Theses theologicae sub auspiciis Onuphrii de Szumlany Szumlanski* (Дисертація з богослов'я під покровительством владика Онуфрія з Шумлян Шумлянського) у Перемішлі 1756 року. Це була форма подяки владіці, як меценатові богословської дисертації захищеної названими вище українцями греко-католицького віросповідання у єзуїтській колегії у Перемішлі (с. 46).

Донат Попілевич, василіанин, вміщає префацію-присвяту владіці О. Шумлянському в опублікованому у Львові 1761 р. творі п.з. *Traiedya nieukoionych zalow okrutnych boleści Jezusowych scenami dosyć smutna* (Трагедія сповнена невтішних жалів, вельми сумна через сцени жахливих Ісусових страждань).

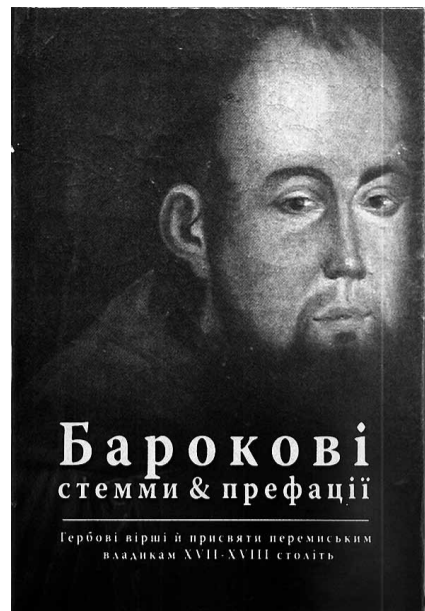
Ілля Іляшевич та Григорій Підляшецький, перемиські греко-католицькі священники, присвятили владіці О. Шумлянському 1761 р. свій польськомовний твір п.з. *Sędziwosc w młodości u cudowny postępek w spotach s. Stanisława Kostki...* (Старість у молодості і чудесний поступ у чеснотах св. Станіслава

Костки, що про них оповіли у перемиському костелі Товариства Ісусового катедральні священники греко-католицького обряду...), з латинською присвятою. До речі, сьогодні у цьому ж костелі міститься катедральний собор св. Івана Хрестителя.

Владіці О. Шумлянському присвячено також стемми та присвяти до двох видань релігійного характеру церковнослов'янською мовою — *Служебника* (Львів 1759) і *Богослов'я* нравоучительної (Львів 1760), виданих львівським Успенським братством, без зазначення автора цих присвят.

Основними рисами досліджуваних і представлених у книжці творів — присвят (стемми і префації) кільком видатним українським представникам східної (греко-католицької) Церкви Галичини, а зокрема, Перемиської єпархії є панегіризм, який, крім характеру згаданих барокових жанрів, мав свою основу в особливих відносинах у лоні шляхетського стану того часу (XVII-XVIII ст.), коли панували понад етнічні міжконфесійні зв'язки духовного стану, та дружні відносини між авторами цих панегіриків та їхніми меценатами, якими були перемиські владика, що походили з вищих гербових сфер.

Книжка Володимира і Дениса Пилиповичів видана так, що можуть її читати усі, хто цікавиться історією

української Церкви в минулому, та з якої можуть скористати дослідники культурного простору діячів церкви в Галичині (а Перемішчини зокрема) в добу мало ще дослідженого українського бароко.

проф. Михайло Лесів

Барокові стемми & префації. Гербові вірші й присвяти перемиським владикам XVII-XVIII століть. Вступна стаття Денис Пилипович.

Зібрав і до друку підготував Володимир Пилипович.

«Перемиська бібліотека» Перемиського відділу Об'єднання українців у Польщі. Том XIX. Перемішль 2012. 337 с. + 6 нн.

Наукове товариство ім. Шевченка

У цьому році минає 140 років від заснування (1873) Наукового товариства ім. Шевченка (НТШ) у Львові — найдавнішої української наукової організації (до 1892 р. діяла як Літературне товариство ім. Шевченка).

Наукове товариство ім. Шевченка (НТШ) — перша українська національна академія наук. Товариство створене в 1873 р. у Львові за ідеєю подвижників відродження Сходу і Заходу України, розшматованої на той час двома чужинецькими імперіями — Росією та Австро-Угорщиною. Об'єктивні передумови для виникнення Товариства в столиці Галичини створював стимульований Шевченковою духовною

спадщиною поступ українського національного відродження за обставин заборон українського розвитку на теренах царської Росії (зокрема після Валуєвського циркуляру 1863 р.) та більш ліберального ставлення до українства в Австро-Угорській імперії. Це була перша в українській історії суспільна установа, яка, сповідуючи Шевченкові ідеї служіння Україні, присвоїла собі його ім'я (початкова назва інституції — Товариство ім. Шевченка).

Після першого етапу розвитку, пов'язаного з розбудовою видавничої літературної діяльності Товариства за оновленим статутом, прийнятим у 1892 р., перетворюється

(Закінчення на 7 сторінці)

Діячі НТШ на урочистостях відкриття пам'ятника І.Котляревському в Полтаві.

Більше нас єднає, як розділює

(Продовження з 3 сторінки)

— У Польщі ЗМІ та певні середовища досить інтенсивно живуть справами давніх окраїн Речіпосполитої, тому й питаю — чи будучи викладачем Українського католицького університету у Львові й часто буваючи в Україні, що можете сказати про екуменізм поміж Католицькою та Православною Церквами?

Залежить про котру з Православних Церков йдеться. Напевно дуже добре складаються відносини з харківським архієпископом Ігором Ісиченком з Автокефальної Православної Церкви. Так само добре складається співпраця з Українською Православною Церквою Київського Патріархату. По-різному натомість буває з Українською Православною Церквою Московського Патріархату. Офіційні відносини тут здистансовані, проте, з другого боку, неофіційні контакти бувають живі й скоріше зичливі. Крім цього може помиляється той, хто визнає Українську Православну Церкву Московського Патріархату повністю промосковською чи проросійською. Звичайно, поміж єпископами цієї Церкви бувають такі, але не означає це, що їх більшість.

— Як, на вашу думку, складається греко-католицько — римо-католицька співпраця, беручи до уваги критичні вислови архієпископа Мечислава Мокшицького відносно цих перших?

На мою думку архієпископ Мокшицький у певній мірі знаходиться поміж молотом і ковалом. З одного боку поляки в Західній Україні звинувачують його в українізації Римо-Католицької Церкви (в латинській катедрі Львова в суботу вечір і в неділю о 9.00 ранком літургія служиться українською мовою — цього досі не було). З другого, натомість, архієпископ Мокшицький вимагає від греко-католиків віддати храми, які повинні належати римо-католикам. Коли однак архієпископ Мокшицький почав про це говорити у польському телебаченні в категоріях пограбування, викликало це реакцію з боку греко-католиків. У наслідок цього конфлікту властиво немає можливості взаємного орендування храмів другій Церкві. І як тут пояснити вірним, що римо-католики і греко-католики це одна Церква. Коли один із греко-католицьких священників попросив римо-католицького єпископа скористати римо-католицьким храмом для греко-католиків у неділі та свята для літургій з огляду на брак власної святині у цій місцевості, почув у відповідь, що це неможливе бо ж «ми оба заручники обставин». На мій погляд відносинам поміж обома Церквами на перешкоді стоїть те, що Римо-Католицька Церква в Україні хоче, щоби бачили її як потужнішу й не вміє пристосуватися до дійсності. Хоча би і до цієї, що Українська Греко-Католицька Церква є рідною й культурово ближчою українцям ніж Римо-Католицька, яку бачать як чужу, для іноземців. Тому деколи слово «римо-католицький» відчитують як «польський», а в Закарпатській Русі як «мадярський». У листопаді 2009 року мав я нагоду брати участь як закордонний спостерігач у засіданні представників різних релігійних організацій в Міністерстві охорони здоров'я України. Не взяли у ньому участі представники Римо-Католицької Церкви, помімо того, що були запрошені. Цю неприсутність було відчитано однозначно: «Польська Церква (тобто римо-католицька) не вважає Україну своєю батьківщиною».

— А як, на ваш погляд, ця співпраця складається на польському ґрунті?

У Польщі, можна би сказати, що Римо-Католицька та Греко-Католицька Церкви скоріше живуть поруч себе. Події останніх років показали, що інколи легше порозумітися греко-католицькому парохіві з місцевим протестантським пастором як римо-католицьким парохом. Ця співпраця залежить від конкретних людей. Не можна її наказати. Як представник єзуїтів радію з доброї співпраці єзуїтських парафій з греко-католиками в Лодзі чи Новому Сончі. Цими дрібними кроками ми можемо розвивати співпрацю й помагати собі взаємно.

— Чи, перебуваючи в Україні, зауважили ви відносно себе, гостя з Польщі, якісь ворожі жести спричинені трагічними подіями минулого?

Ні, не зустрівся з чимось таким. Навпаки, інколи українці не довіряють, що я поляк, бо розмовляю українською мовою. Це також стереотип — хто ж це бачив, щоб поляк розмовляв по-українськи? Дійсно, одного разу старший пан показував мені, що Перемисьль буде ще колись приєднаний до України. Тоді я його спитав: «А ви як думаєте, чи українці, що живуть у Переммишлі, хотіли би бути приєднані до України?». Таке запитання його збентежило й розмова припинилася. З певним неприязним наставленням натомість зустрівся я з боку українців з Польщі. Але заявляю, були це поодинокі випадки. Колись, після греко-католицької літургії в північній Польщі підійшов до мене один пан і почав мені дорікати по-польськи: «Бо ви поляки...». Коли закінчив, я запитав його українською мовою: «Прошу мені сказати те саме по-українськи, тоді порозуміємо». Він знову до мене по-польськи: «Але я не знаю української мови. Це вина поляків». Тоді я йому сказав, що в Польщі працюють українські школи і можна вчитися української мови. Пізніше ще показав йому, що завжди маю з собою польсько-український словник і цілий час вчуся української мови. Думаю, що історичне минуле у польсько-українських відносинах більш живе в Польщі, як в Україні. Це зрештою нормальне явище, бо діаспора мусить боротися за свою тотожність. У якійсь мірі розумію українців з Польщі, що мають певні претензії до поляків. Я також був вихований як мешканець Сілезії в упередженні до того, що «верховинське». Коли поступав до єзуїтів, то навіть один священник сказав, що непотрібно покидаю Сілезію та йду до поляків, бо я повинен поступити до Вищої сілезької духовної семінарії в Катовицях. Проте мушу відзначити, що у значній мірі зустрічаюся з зичливістю з боку українців.

— У Польщі останнім часом популярність здобуває кс. Ісакович-Залеський, який, як дехто говорить, став «церковною зіркою», а нам відомий передусім як цей, що суб'єктивно показує трагічні історичні події. Чи думаєте, що наш брат у священстві зберігає Христовий «стиль»?

Священик є від того, щоби поєднувати. Ми як священники робимо це особливо коли служимо таїнство покаяння і поєднання. Священик, який юдить, вживає мови ненависті, хоча ніби-то в ім'я правди, стає з боку дійсних ворогів Церкви, адже цією самою дорогою йде інший наш брат у священстві (подобається нам це чи ні), Роман Котлинський з Руху Палікота, відповідальний редактор газети «Факти і міфи». Це немов як з опису Христових

Страстей, коли Ірод та Пилат стають приятелями. А поєднує їх зневажений Христос. Коли читаю слова кс. Ісаковича, зразу пригадується мені один з канонів церковного права: Кан. 1448 — § 1. «Хто на публічному видовищі, в проповіді, в розповсюдженному творі або в інший спосіб за допомогою засобів суспільної комунікації допускається блюзнірства або тяжко ображає добрі звичаї, або зневажає релігію чи Церкву, або викликає до них ненависть чи погорду, повинен бути відповідно покараний.» Крім цього кс. Ісакович в одному інтерв'ю — «Йдеться мені тільки про правду», показав, що не знає підстав східного канонічного права, помімо того, що сам є парохом вірменської парафії. Одно, що йому залишилося, це в ім'я правди ненавидіти церковну єрархію, агентів, українців та усіх, хто для нього явиться ворогом. Це немов як стріляти з гармати в комаху. Це, власне кажучи, нещасна людина, яка прагне звернути на себе увагу. З другого боку мабуть забув, що будучи священником повинен стояти на сторожі поєднання, а не ненависті й поділу.

— Чи так довго очікувана беатифікація слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького, прекурсора екуменічного руху може посприяти поєднанню між християнами та народами?

Митрополит Андрей Шептицький в такий чи інший спосіб

Розмову вів о. Роберт Роса

Відійшов до вічності владика Юліан Вороновський

8 лютого о 18.35 на 77 році життя, 45 році священства, 27 році єпископства відійшов до вічності владика Юліан (Вороновський), вилучений єпископ Самбірсько-Дрогобицької єпархії УГКЦ.

Владика Юліан (Вороновський) народився 5 травня 1936 р. в с. Гумніська Бузького району на Львівщині в сім'ї Івана та Ксенії з роду Костишин. Після закінчення середньої школи поступив в Український Поліграфічний Інститут у Львові, котрий закінчив у 1961 році зі спеціальністю інженер-технолог поліграфічного виробництва. Впродовж п'ятнадцяти років працював на різних посадах від інженера до начальника відділу в Проектно-конструкторському інституті у м. Львові. Відтак через віровизнання змушений звільнитися і перейти на просту роботу у котельню, де

належить до групи спірних кандидатів до беатифікації, але не означає це, що це щось поганого. До цієї самої групи належить і св. Андрій Боболя, хоча вже канонізований і оголошений одним з головних покровителів Польщі. Тут належить також св. Йосафат Кунцевич. Від православних таким святим є наприклад Афанасій Брестський. Думаю, що спірні святи нам потрібні, бо ж саме вони стають немов знаком опозиції навіть для вірних. Це лік на своєрідне «наївне» показування святості. Чи хтось хотів би бути таким святим з карточки зі складеними руками і задивленим у небо? А Митрополит був змушений розмовляти і з австрійцями, і з поляками, і з більшовиками, і з нацистами. Чого би не зробив, або про що би не забув, завжди може бути використане проти нього. Однак святість, це не ідеальність. Митрополит Андрей Шептицький напевно зробив не одну в житті помилку. Я у цьому впевнений. Але святи, що часом помиляються, ближчі нам всім, мирянам. Ближчі, як оце «солодке», абстракційне бачення святості. І тому то я переконаний, що Митрополит Андрей Шептицький може бути приєднаний до лику інших святих, згаданих раніше.

— Дякую за розмову.

працював до часу виходу УГКЦ із підпілля.

У 1958 році вступив до монастиря Студійського Уставу підпільної УГКЦ. Будучи монахом і працюючи на державній роботі, навчався у підпільній Духовній семінарії, що діяла у Львові.

27 жовтня 1968 року у Львові з рук Митрополита Василія (Величковського) отримав єрейські священства. З цього часу сповнює служіння священника підпільної УГКЦ, будучи настоятелем, а опісля ігуменом монастиря Студійського уставу.

30 вересня 1986 року отримав єпископські священства з рук Архієпископа Володимира (Стернюка). Відтак владика призначено єпископом-помічником місцєблюстителя Львівської архієпархії. У 1991 році стає архимандритом монастиря Студійського Уставу і ректором Львівської духовної семінарії Святого Духа.

У квітні 1993 року йому доручено адміністрування новоутвореної Самбірсько-Дрогобицької єпархії, а 17 квітня 1994 року відбулася його інтронізація на правлячого єпископа даної єпархії.

27 жовтня 2011 року повідомлено, що Патріарх Святослав (Шевчук) за згодою Синоду Єпископів УГКЦ прийняв зречення владика Юліана з уряду єпарха Самбірсько-Дрогобицького. З цього часу владика Юліан став вилученим єпископом Самбірсько-Дрогобицьким.

(ред)

Пастирське послання Блаженнішого Святослава...

(Продовження з 1 сторінки)

посткомуністичного суспільства дикого капіталізму є суттєвими. Тягарем чи благословенням є багатство? Яка відповідальність заможних людей у суспільстві, що впадає у щораз більшу бідність? Як Церква ставить до багатих?

У Святому Письмі ми знаходимо чимало уривків, де йдеться про багатство і маєтних людей. Там є багато критики щодо багатих, але є також глибинне розуміння багатства. Христос гостро критикував дії багатіїв, але не уникав спілкування з ними. В Євангелії від Луки (19, 1–10) читаємо, що Ісус не погордував зайти в дім митника Закхея і розділити з ним їжу. Варто наголосити, що після цих відвідин Закхей дав Йому обіцянку вчетверо віддати всім, кого тільки він образив під час збирання податків, і завдяки цьому «на цей дім зійшло спасіння» (Лк. 19, 8–9).

Церква вчить, що багатство — це Божий дар як засіб для служіння. Воно може стати знаряддям на шляху до спасіння, якщо є не метою, а засобом. Та водночас володіння багатством може бути небезпечним, як зрештою, кожне рішення людини. Часто ми бачимо, як бажання щораз більшого збагачення переходить розумні межі, стає самоціллю. Наслідки цього плачевні: захланність, зловживання владою, зарозумілість, віра в безмежну силу багатства, схилення перед грошима як перед ідолом. Великою мірою цьому посприяла матеріалістична, безбожницька ідеологія, коли відсутність страху Божого змусила замовкнути людське сумління.

Саме до таких, засліплених прагненням ще більшого багатства, які думають, що можуть прожити без Бога, звертається Господь: «Безумний! Цієї ж ночі душу твою заберуть у тебе, а те, що ти зібрав, кому воно буде? Отак воно з тим, хто збирає для себе, замість щоб багатіти в Бога» (Лк. 12, 20–21). Безумному багачеві бракувало розуміння того,

що саме Господь дає йому блага, зокрема посплав добрий урожай. Дуже недалекоглядно думати, що ми самі є господарями свого життя. В Євангелії від Матея сказано: «Блаженні вбогі духом, бо їхнє Царство Небесне» (Мт. 5, 3). Блаженними є ті, що розуміють свою залежність від Бога; при цьому їхнє матеріальне становище не має значення — убогим духом і смиренним може бути і багатий, і бідний.

Матеріальні блага — відносне і другорядне. У Сиропусну неділю напередодні Чотирнадцятиці ми читаємо слова, що їх мусимо запам'ятати назавжди: «Не збирайте собі скарбів на землі, де міль і хробацтво нівечить і де підкопують злодії і викрадають. Збирайте собі скарби на небі, де ні міль, ані хробацтво не нівечить і де злодії не пробивають стін і не викрадають» (Мт. 6, 19–20).

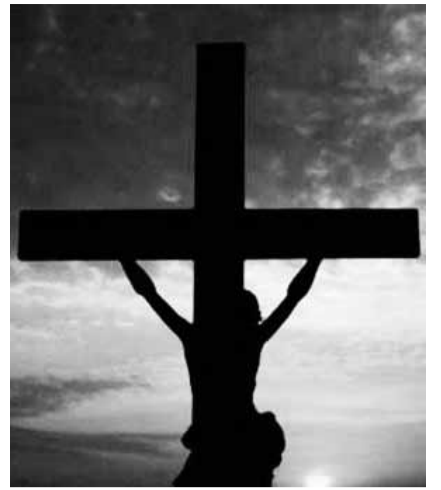
Із притчі про багатого юнака ми дізнаємося, що важко багатому ввійти в Царство Небесне, «легше верблюдові пройти крізь вушко голки» (Мт. 19, 23–24). Хтось може подумати, що Господь тут засуджує багатство і прославляє бідність. Проте якщо ми уважно дочитаємо цей євангельський уривок, то побачимо, що на питання, хто ж може спастися, Христос відповідає: «У людей це неможливо, Богові — все можливо». Щоб спастися, не обов'язково бути бідним. Важко ввійти в Царство тому, хто покладає надії лише на багатство, а не на Бога, хто не бачить своєї духовної вбогості. Убогі не менше за багатих потребують Бога, щоб спастися. Можливо, вони лише менше схильні покладатися на матеріальний добробут для досягнення свого щастя.

Земний достаток — це покликання до відповідальності за ближнього. Багатство вимагає відповідальності за те, щоб правильно розпоряджатися ним на благо інших, щоб служити їм, ділитися скарбами, які дарував

Господь Бог. Багатство має цінність, коли воно допомагає його власникові зростати духовно, коли воно працює на загальне добро. Саме такого ставлення до багатства Церква навчала від початку. У Посланні до Тимофея апостол Павло писав: «Багатим у цьому світі накажи, щоб не несли думками вгору та не надіялися на нетривке багатство, лише — на Бога, який щедро дає нам усього для вжитку; щоб добро чинили, багатіли добрими ділами, були щедрі, ділилися радо і тим робом збирали собі скарб — добру підвалину на майбутнє, щоб досягнули життя правдиве» (1 Тим. 6, 17–19).

Милостиня — це необхідна умова справжнього посту. Святий Іван Златоустий, навчаючи нас посправжньому вшановувати стражденого Христа, каже: «Прагнеш почитати Тіло Христове? То не дозволяй собі воно зневажатися у Його членах, тобто в особі бідних, які не мають у що зодягнутися. Не вшановуй Його тільки тут, у церкві, шовковими покривалами, якщо поза межами храму ти Його оминаєш, коли Він страждає від холоду й наготи. Той, що сказав [на Тайній вечері]: «Їжте, це є Тіло моє», потверджуючи дійсність своїм словом, сказав теж: «Я голодував і ви не дали мені їсти» (пор. Мт. 25, 42)» (Гомілії на Євангеліє від Матея, От. 50).

Дорогі в Христі! Закликаю вас під час Великого посту звернути особливу увагу на потреби людей у нашій країні, — у країні, де існує провалля між багатими й бідними, де вечір вдвох у престижному ресторані дорівнює місячному бюджетові сім'ї пенсіонерів, а автомобіль преміум-класу — вартості квартири для кількох безпритульних! Не багато міст світу можуть похвалитися такою кількістю дорогих автомобілів, як Київ, проте ми знаємо, що чимало людей в Україні

перебувають за межею бідності, що багато в нас соціально незахищених людей, сиріт і вдів.

Багаті люди в бідних країнах мають особливу відповідальність, але й унікальну нагоду — малою жертвою зробити велике діло, допомогти іншому змінити своє життя. Українське суспільство потребує мікрокредитів та мікроінвестицій для великих змін. Такі невеликі жертви — це крихти зі столу багатих, які можуть наситити бідних.

Варто пам'ятати, що благодійність — це не лише грошові жертви, а й присвячення іншим свого часу, уваги та ділення знаннями. У цьому є велика потреба. Будучи близько до бідних своєю жертвою і своїм серцем, ми наближаємося до самого Творця, а таким чином сповнюємо заповідь Христа: «Істинно кажу вам: усе, що ви зробили одному з моїх найменших братів, — ви мені зробили» (Мт. 25, 40).

Благословення Господнє на вас!

† СВАТОСЛАВ

Дано в Києві, при Патріаршому соборі Воскресіння Христового, 22 березня 2013 року Божого, у день святих сорока севастьянських мучеників

Посні богослужіння

Вони різняться від звичайних богослужень тим, що мають більше молитов, більше псалмів і більше читань, передусім зі Старого Завіту. Увесь Псалтир під час посних богослужень перерахують два рази щотижня. Головне тут, що з усіх посних відправ пробивається великий дух покути й жалю за гріхи. Посні стихирні на вечірні чи утрени своїм змістом або оплакують гріхопадіння людини, або закликають до покути й жалю, або підносять користь посту й добрих діл, або поручають панування над змислами чи практику чеснот. «Постімося постом милим і приємним Господеві, — каже стихира на стиховні вечірні першого понеділка посту, — правдивий піст це відчуження від злого, здержання язика, відкинення ненависти, відлучення похотей, обмови, неправди і ламання присяги, — усе те залишити — це справжній піст». А на стиховні утрени понеділка першої седмиці посту співаємо: «Настав піст, мати чистоти, викривач гріхів, проповідник покаяння, життя ангельське і спасення людей: вірні закличмо: „Боже, помилуй нас!“»

Посні покути й поклони

У перших сторіччях християнства в Церкві була практика прилюдної покути за різні

гріхи чи провини. Багато з тих каяників, ідуци за бажанням Церкви, відбували свою покуту в часі Великого посту. І так, як вірні перейняли піст 40-ці від катехуменів, так також усі вірні під впливом покутної дисципліни з часом почали вважати себе за каяників і чинити різного роду покути у Великому пості. Звідси і глибоко покутний дух наших великопосних богослужень.

З нашими посними відправами тісно пов'язані поклони. Вони бувають або тільки до пояса, або доземні і практикуються на всіх посних богослуженнях від понеділка до п'ятниці.

На особливу увагу заслуговує молитва святого Єфрема Сирина († 373) з поклонами. Ця молитва повторюється на кожному богослуженні. Її можна б назвати офіційною великопосною покутною молитвою нашої Церкви. Вона є змістом і метою Великого посту. Наводимо її повністю:

„Господи і Владико життя мого, дух м'явості, недбайливості, владолюбства й пустослів'я віджени від мене (поклін). Дух же доброчесності і смиренномудрія, терпіння й любови даруй мені, недостойному рабові Твоєму (поклін). Так, Господи царю, дай мені зрети мої прогрішення і не осуджувати брата мого, бо Ти благословен еси на віки віків. Амінь» (поклін).

Київський митрополит Георгій (1072-1073) у своєму Білеческім Уставі приписує для всіх вірних по 300 великих поклонів денно в часі 40-ці (• 7).

Літургія Передосвячених Дарів

Питома посна відправа — це Літургія Передосвячених Дарів. Ще в перших сторіччях був звичай, щоб під час посту 40-ці не відправляти святої Літургії, бо в тому часі вона ще лучилася з агапою, тобто братолюбною гостинною, що суперечило духові посту. Крім того, святу Літургію вважали за радісне таїнство, тому її відправляли лише в суботу й неділю. В інші дні тижня, щоб дати вірним нагоду прийняти святе причастя, святу Літургію замінювали іншими богослуженнями, з яких з часом розвинулася Літургія Передосвячених Дарів. Вона не є Літургією у прямому значенні слова, бо не має освячення, це радше вечірня, злучена зі святим причастям, хліб якого був уже перед тим освячений. Звідси й назва Літургії.

Лаодикейський Собор (канон 364) приписує: „Не можна в 40-цю приносити святой Хліб (тобто правити святу Літургію), крім суботи і дня воскресного» (Правило 49). Трульський собор (692 р.) постановляє:

„В усі дні святої 40-ці, крім суботи й неділі і празника Благовіщення, треба правити Літургію Передосвячених Дарів» (Правило 52).

Коли ж помялу остигла перша християнська ревність і скасовано звичай щоденного й частого святого причастя, то 40-ця стала також часом приготування до гідного пасхального святого причастя.

Посні проповіді

Колись вірні в часі 40-ці бували в церкві на відправах навіть по два рази денно. Під час відправ виголошували проповіді. Святий Василій Великий під час одного посного тижня дав у 9 гоміліях гарний виклад про Шестиднев (про шість днів створення світу). Він тоді проповідував два рази денно, вранці й увечері. Від нього маємо також дві гарні науки про значення й користь посту.

о. Юліан Катрій, ЧСВВ.
„Пізнай свій обряд“

Звернення

**Синоду Єпископів Києво-Галицького Верховного Архиєпископства
Української Греко-Католицької Церкви до вірних та всіх людей доброї
волі з приводу 70-х роковин Волинської трагедії**

(Продовження з 2 сторінки)

з їхніми родинами, а й тривога за те, що політично зумовлене маніпулювання обставинами цієї трагедії і затята непримиренність людських сердець поодиноких осіб або груп можуть лише роздмухати пригаслий вогонь міжнародної ворожнечі.

Історикам ще належить багато попрацювати, щоб з'ясувати всі обставини й жакливі деталі перебігу українсько-польського протистояння та кровопролиття, їх грікі наслідки, а також встановити імена тих, що постраждали. Одне є безсумнівним: перед Господом не має жодного виправдання навіть одне невинно знищене життя і навіть найменша заподіяна кривда.

Братовбивство 1942–1943 років на Волині потребує насамперед християнської оцінки, бо тільки вона може дати відповіді на моральні дилеми, якими супроводжувався цей конфлікт, і оздоровити пам'ять. Бог створив нас різними, отож польський та український народи неминуче матимуть відмінну колективну пам'ять про ці події. Вони різнитимуться в оцінці історичного контексту, в яких ці події відбувалися, і надаватимуть їм різні назви.

Однак, попри свою відмінність, ми всі наділені однаковим статусом дітей Божих.

Господь залишив нам однакові заповіді й однаково зобов'язав нас їх дотримуватися. Тому перед лицем Господа з Його категоричною вимогою «Не убий!» ми не можемо не поєднатися в однаковому християнському оцінюванні нашого минулого. Перед лицем Утіленої Любові ми не можемо не стояти з гріким почуттям провини і каяття, бо взаємній ворожнечі аж до пролиття братньої крові немає виправдання.

Християнська оцінка Волинської трагедії, а також кривд у стосунках українців і поляків, що їй передували чи нею були зумовлені, — вимагає від нас їх однозначного засудження. З християнської точки зору, осудливими були як політика, спрямована на позбавлення права на самовизначення українців на своїй землі, так і збройне насилля супроти польського населення на Волині.

Наш моральний обов'язок перед Богом усвідомити, що політичні й ідеологічні рації стану, які видавалися їхнім послідовникам такими переконливими, урешті-решт обернулися вбивством невинних людей і взаємною праведливим і начебто освяченим Богом, виявилося жакливим потоптанням Його заповідей і великим затемненням людського духу.

«Ми хочемо будувати з польським народом відносини в душі взаємного прощення»

«Ми кажемо, що хочемо будувати відносини між українським і польським народом у душі взаємного примирення та прощення, щоб наше минуле не отруювало нашого майбутнього. Адже ми є два братні народи, сини одної Католицької Церкви. І ми разом повинні визнати наші гріхи. Ми разом маємо перепросити один одного, обійнятися і будувати спільне європейське майбутнє».

Про це сказав Предстоятель Української Греко-Католицької Церкви Святослав (Шевчук) з приводу 70-річчя Волинської трагедії, повідомляє Департамент інформації УГКЦ.

Глава Церкви нагадує, що це справді була трагедія українського та польського народів, яка сталася у 1943-му, під час Другої світової війни. Трагедія полягає в масовому братовбивстві поляків і українців.

«Завдані тим конфліктом рани болять до сьогодні як українців, так і поляків. Тому, звичайно, потрібно просити Господа Бога необхідної благодаті для того, аби загоїти ці рани. Найкращий засіб загоїти рани й вшанувати жертв цього конфлікту з обох боків — правда про ці події, правда перед обличчям Ісуса Христа, який є Правдою», — наголошує Верховний Архиєпископ УГКЦ.

Тож, продовжує він, зважаючи на цей біль, який вкотре відновлюється в тілі українського і польського народів, Синод Єпископів нашої Церкви звернув особливу увагу на цю трагічну подію, щоб, з одного боку, просити в Господа Бога дару зцілення, а з іншого — не дати можливості політикам маніпулювати цим болем, що його в собі носять два наших народи.

«Не можна виправдати навіть одне вбивство, яке сталося, з будь-якої причини чи

з будь-якої сторони, тому що це є переступом Божої заповіді „Не убий!“», — звертається Глава і Отець Церкви до всіх вірних і небайдужих. Він наголошує на тому, що єпископат УГКЦ не хоче входити в історичну полеміку, а також не має на меті виступати зі звинуваченням когось. «Наше завдання — дати християнську оцінку тим фактам, аби ми справді могли загоїти наші рани, оздоровити пам'ять взаємним прощенням», — сказав на завершення Блаженніший Святослав.

Довідка:

Волинська трагедія — обопільні етнічні чистки українського і польського населення, здійснені Українською Повстанською армією та польською Армією Крайовою за участю польських батальйонів шуцманшафту та радянських партизанів у 1943 році під час Другої світової війни на Волині.

Є частиною масштабного польсько-українського міжетнічного конфлікту 1940-х років. Існують різні версії подій на Волині, внаслідок яких загинули десятки тисяч поляків та тисячі українців. В Польщі існує доволі потужний правий „кресовий рух“, який використовує події 1940-х для зображення українців як різунів і паліїв.

Нещодавно в Любліні польські історики обговорювали Волинську трагедію без участі українців. Керівник Інституту національної пам'яті Польщі в односторонньому порядку покладає провини за українсько-польський міжетнічний конфлікт 1940-х на українців, називаючи трагедію „різаниною“ і „геноцидом“.

(ред)

Стоячи перед лицем Господа нашого Ісуса Христа, який є втіленою і об'явленою людині Правдою, та з прикрістю констатуючи наше невміння втілити в житті науку, що випливає зі святого Хрещення, відаємо особливу шану й належну пам'ять тим непоодиноким героям, як з боку українського, так і з боку польського народів, котрі, ризикуючи власним життям, рятували ближніх від загибелі чи в інший спосіб виступали на їхній захист у ці буремні часи.

Ми усвідомлюємо, що над минулим ми не владні. Тому нашою метою є не тільки поглянути на трагічне минуле християнським поглядом, віддаючи його в руки Божого милосердя та прохаючи Всевишнього про зцілення історичних ран на тілі наших народів. Нам ще більше залежить на тому, щоб оберетти наше сьогодні і майбутнє, за яке несемо безпосередню відповідальність. Завданням нашої Церкви є забезпечити, щоб, будуючи нинішні відносини між сусідніми народами та відправляючись у паломництво до спільного майбутнього, наші народи брали зі собою лише правильне духовне спорядження і неспотворені Христові заповіді.

Бажаємо продовжувати справу примирення двох братніх народів — польського й українського — задля взаємного прощення в ім'я справедливості. Цю справу започаткували 22 травня 1945 року в Колегії святого Йосафата в Римі Примас Польщі Август кардинал Гьонд та український єпископ Іван Бучко. Особливою віхою в цьому святому ділі було літургійне затвердження Акту взаємного прощення і поєднання, яке відбулося 19 червня 2005 року Божого у Варшаві та 26 червня 2005 року Божого у Львові.

Ми підтримуємо заклик Всеукраїнської ради Церков

Наукове товариство...

(Продовження з 4 сторінки)

в справжню багатопрофільну академію наук (з незмінним пріоритетом до проблем українознавства).

Упродовж більшої частини історії НТШ його структуру визначали три секції: Історично-філософська, Філологічна та Математично-природописно-лікарська. Від 1892 р. з появою першого тому „Записок НТШ“ а далі й інших серійних наукових збірників, розпочалася наукова розбудова Товариства. Особливий науковий та організаційний поступ здійснено під головуванням Михайла Грушевського (1897-1913): великого розмаху набув випуск численних серійних і монографічних видань, придбано декілька великих будинків, розпочато створення музеїв, бібліотеки та архівів. Академічний статус Товариства закріплено запровадженням елітарного корпусу провідних вчених — дійсних членів НТШ, до якого крім видатних подвижників української науки приєднано велику когорту славетних вчених Європи. У цей період з'явилося ряд фундаментальних збірників та монографій, пов'язаних зі студіями

і релігійних організацій, вміщений у її Декларації «Знання минулого — шлях до майбутнього» від 3 жовтня 2012 року Божого. Слід протистояти релігійним і міжнародним конфліктам. І ми повинні це робити як свідченням про добрі приклади співпраці, взаємоповаги, порозуміння і підтримки між представниками різних націй та релігій, так і вивченням, осмисленням та поширенням правди про минуле.

Молимося за вічний упокій і Царство Небесне всіх невинно убієнних, що полягли в братовбивчій війні 1943 року на Волині й на інших українських і польських землях. Хай утішаються вони вічним життям та блаженством, стоячи серед праведників по Господній правіці!

Хай запанує мир і Божа благодать у душах членів їхніх родин, щоб війна, яка давно вже вигасла на волинських теренах, не тривала в людських серцях!

Просимо Бога зробити нас спадкоємцями духовного подвигу милосердних людинолюбців та оберетти нас від спокус, що схиляють людину посягнути на Божий закон.

Хай допоможе Господь польському та українському народам утвердитися в мирі й добросусідстві та ділитися своїми духовними скарбами на славу Божу!

Від імені Синоду Єпископів Києво-Галицького Верховного Архиєпископства УГКЦ

+ СВАТОСЛАВ

Верховний Архиєпископ
Києво-Галицький Української
Греко-Католицької Церкви

Дано в Києві, при Патріаршому
соборі Воскресіння Христового,
11 березня 2013 року Божого.

української історії, словесності та етнографії (зокрема багатотомна „Історія України-Руси“ Михайла Грушевського). Інтелектуально-організаційне осереддя НТШ в період тогочасного дуже плідного етапу діяльності Товариства, створювала „золота трійця“ в особі Михайла Грушевського (голова Товариства, історик), Іван Франко (голова Філологічної секції) та Володимир Гнатюк (науковий секретар, наукові зацікавлення — фольклор і етнографія).

Перша світова війна радикально змінила долю НТШ. В час нетривалої російської окупації Львова (1914-15) Товариство було закрито, знищені його колекції та друкарня. Також наступне післявоєнне відродження НТШ проходило в умовах польських репресій та економічної дискримінації. Проте Товариство продовжувало свою діяльність, виходили „Записки НТШ“ та інші збірники. Набули значної ваги наукові напрямки пов'язані зі стислими науками, формувалися нові

(Закінчення на 8 сторінці)

Конкурс біблійного знання

Вроцлавсько-Гданська Єпархія оголошує

Конкурс біблійного знання

- ПРАВИЛА III-го БІБЛІЙНОГО КОНКУРСУ ВРОЦЛАВСЬКО-ГДАНСЬКОЇ ЄПАРХІЇ з євангелії від СВ. ЛУКИ
 - Почесний патронат: *Преосвященний Владика Кир Володимир Ющак*.
 - Організатори: Комісія до справ дітей та молоді, Катехитичний Центр Вроцлавсько-Гданської Єпархії.
 - Учасники: Учні гімназій та середніх шкіл з Вроцлавсько-Гданської Єпархії.
 - Мета конкурсу:**
 - Поглибити знання з Євангелія від св. Луки.
 - Показати вартості Святого Письма в житті людини.
 - Поглибити віру та формувати християнську поставу на підвалинах Божого Слова.
 - Заохотити до більшого зацікавлення Святим Письмом і активності на катехизі у школі та вдома.
 - Етапи:**

I етап — шкільний-парафіяльний

 - Кожний парох отримує запитання до I етапу біблійного конкурсу.
 - I етап провести до 28 квітня 2013 р.
 - До 12 травня 2013 р. просимо зголосити по двох переможців з гімназій та середніх шкіл.
 - Переможців парафіяльного етапу зголосити до о. декана Аркадія Трохановського.
 - Переможці із парафіяльного етапу візьмуть участь у II фінальному етапі.
 - У Комісії, яка буде оцінювати праці учасників конкурсу можуть бути священики, катехити та вчителі української мови — від двох осіб.
 - Час призначений для відповідей — 45 хвилин.

II етап — Єпархіяльний-фінальний:

 - II фінальний етап відбудеться 25 травня 2013 р. у Білому Борі під час Фестивалю Сакральної Творчості.
 - Учасники фінального конкурсу приїжджають на власний рахунок.
 - Лауреати та учасники фіналу отримають нагороди.

Комісія до справ дітей та молоді
о. Аркадій Трохановський, с. Меланія Кузьо
Катехитичний Центр
Вроцлавсько-Гданської єпархії
о. Марко Сосницький

Запрошуємо взяти участь

у Єпархіяльному художньому біблійному конкурсі для дітей та молоді у 2012/2013 р.

Правила конкурсу:

„Біблійні оповідання з євангелії від св. Луки”,

Мета конкурсу:

- поглиблення знання про Святе Письмо,
- поглиблення християнського життя,
- скріплення релігійної ідентичності,
- зацікавлення Святим Письмом у родині,
- наслідування життя Святих осіб з Євангелії,

Конкурс для:

- дітей дошкільного віку,
- учнів початкової школи з класів 1 — 3,
- учнів початкової школи з класів 4 — 6,
- учнів гімназії.

Організатори:

Конкурс відбувається за благословенням Вроцлавсько-Гданського Єпископа Кир Володимира Ющак.

Організує: Єпархіяльний Катехитичний Центр та Комісія до справ дітей та молоді Вроцлавсько-Гданської Єпархії.

Правила:

- праці повинні бути самостійні, раніше не публіковані та не нагороджені на інших конкурсах,
- кожна робота повинна бути підписана: ім'я та прізвище, вік, адреса, ім'я та прізвище катехита, назва парафії, назва біблійної історії,
- праці можуть бути виконані у форматі А3 та А4.
- учасники поносять кошти виготовлення та переслання робіт.
- організатори застерігають собі право не повертати і публікувати конкурсні роботи.

Призи:

- переможці конкурсів отримають нагороди фінансовані організаторами,
- переможці конкурсів отримають нагороди на з'їздах дітей 25 травня 2013 р. у Білому Борі та в червні у Лігниці.

Час надсилання праць:

- виготовлені роботи слід надсилати до 12 травня 2013 року за адресою:

ks. Arkadiusz Trochanowski,
ul. Osiedle Dolne Miasto 26/3, 78-600 Wąlcz

с. Меланія Кузьо, о. Марко Сосницький,
о. Аркадій Трохановський

ОГОЛОШЕННЯ

Кошалінський деканат в днях 13-25 серпня ц.р. планує організувати **процу в Україну** шляхом:

Заздрість — Зарваниця — Біла Церква — Канів — Київ — Новгород Волинський — Луцьк — Берестечко — Львів.

У Києві передбачене перебування 5 днів, у тому 18 серпня — головне святкування 1025-ліття хрещення Русі-України.

На бажання учасників проці можлива коротша версія — тобто 13-22 серпня.

13 серпня рано виїзд з Перемишля і 22 пізнім вечером приїзд до Перемишля.

Кошт проці залежатиме від кількості учасників.

Приблизно 350\$ і 300 зл.

Докладну ціну і програму подамо пізніше.

Зголошуватися просимо можливо скоріше — до дня 15 квітня ц.р.

Зголошення і інформації:

о. Аркадій Трохановський
тел. 67 258 63 07 або 608 265 496

Олена Комар тел. 67 259 31 11 або 502 168 247

ЗАПРОШУЄМО!

Щиросердечно запрошуємо, з нагоди **Року віри**

та Ювілею 1025-ліття Хещення

Київської Русі-України

дітей, молоді та батьків взяти участь у **XXI Фестивалі української сакральної творчості**,

який відбудеться 25 травня у Білому Борі під кличем:

«ГОСПОДИ — ДОДАЙ НАМ ВІРИ» (Лк.17,5)

У програмі:

10.00 — Божественна Літургія, яку очолить Владика Кир Володимир Ющак ЧСВВ

11:30 — 12:15 — Фінал конкурсу біблійного знання з Євангелії від св. Луки

11:45 — 12:30 — Обід

12:30 — Фестиваль сакральної творчості:

«ГОСПОДИ — ДОДАЙ НАМ ВІРИ»

- Форма: релігійна музика, релігійна поезія, театральні групи.
- Театральні групи та індивідуальні особи просимо зголошувати до 18 травня до о. д-ра Ярослава Романа; просимо подати: ім'я та прізвище (назву групи), заголовок твору (програми — хто підготував, кількість виконавців та опікунів, адресу та тел. до контакту, mail);
- Час: індивідуальні особи — не довше як 5 хвилин, групи — не довше як 8-10 хвилин;
- У програмі можна використати все, що відноситься до Року Віри та відзначення Ювілею 1025 ліття Хрещення Київської Русі-України.

14.00 — Будуть вручені призи переможцям у єпархіяльних конкурсах:

- Художньому: «Біблійні оповідання з Євангелія від св. Луки» (О — 3 кл., учні початкової школи, 4 — 6 кл., учні початкової школи, гімназії)
- Біблійного знання з Євангелії від св. Луки (Учні з гімназії та середньої школи)

14.30 — Вогнище,

Організатори:

- Греко-католицька парафія у Білому Борі
- Комісія до справ дітей та молоді Вроцлавсько-Гданської єпархії
- Шкільний комплекс ім. Т. Шевченка у Білому Борі
- Єпархіяльний катехитичний центр

Від імені організаторів с. Меланія Кузьо СНДМ

Наукове товариство...

(Продовження з 7 сторінки)

музеї та природні заповідники. Вийшла друком перша Українська Загальна Енциклопедія. Набула особливого світового значення бібліотека україніки НТШ.

В 1940 р. після приходу у Львів більшовиків Товариство було розгромлене. Проте вже після війни численні діячі НТШ, що подалися в еміграцію, на своєму з'їзді в Баварії у 1947 р. відновили діяльність НТШ. У зв'язку з міграцією переміщених осіб у різні країни вільного світу в діаспорі утворилося чотири краєві центри НТШ: в США (з 1947 р.), Канаді (1949) та Австралії (1950); західноєвропейський осередок НТШ переселився в Сарсель під Парижем, де під проводом проф. В. Кубійовича сформувався Інститут Енциклопедії Українознавства. Упродовж останніх п'ятидесяти років діаспорні крайові Центри НТШ достойно представляли у світі вільну українську науку, в першу чергу українознавство.

В період так званої перебудови і з наближенням розвалу СРСР вчені Львова — 21 жовтня 1989 р. відновили діяльність НТШ в Україні, як суспільного сектора української науки. Упродовж років нової Української незалежності НТШ перетворилося в загальноукраїнську суспільну академію з центром у Львові. Діяльність Товариства охоплює 6 наукових секцій та 35 комісій, а також 15 територіяльних осередків, переважно в обласних центрах України. У частково відзисканих будинках розташована адміністрація Товариства, бібліотека, сесійні приміщення, Дослідно-видавничий центр НТШ, що включає комп'ютерний осередок, друкарню та „Українську книгарню наукового Товариства ім. Шевченка”. Найвагомим здобутком відродженого Товариства є активна видавничая діяльність, вона включає випуск численних серійних видань, зокрема „Записок НТШ”.

<http://ntsh.org>

БЛАГОВІСТ — суспільно-релігійний місячник. Видає Українська Католицька Церква у Польщі.

Редагує колегія: о. синкел д-р **Євген Попович**, **Богдан Тхір** (т) — секретар редакції (тел./факс дом. 89761 0421), о. **Богдан Панчак**

— богословський відділ, **Дарій Гаврилець** — технічна редакція, о. **Роберт Роса** — Вроцлавсько-Гданська єпархія.

Погляди авторів публікацій не завжди сходяться з точкою зору редакції.

Матеріалів не замовлених не відсилаємо. В оправданих випадках застерігаємо собі право виправляти і скорочувати авторські тексти.

Матеріали до публікації просимо висилати у машинописах або у чітких рукописах.

Kuria bp, ul. Basztowa 13, 37-700 **Przemysł**, tel/fax 16 678-78-68

e-mail: kuria@przemysl.opoka.org.pl

Kuria bp, Pl. Nankiera 15a, 50-140 **Wrocław**, tel./fax 71 343-94-77,

fax 71 343-94-67, e-mail: konsystoria@wro-gda.opoka.org.pl

Adres «BLAHOWIST»; ul. Kościuszki 28/3, 11-220 Górowo Iławeckie,

redakcji: tel. 89 761-04-21, e-mail: blahowist@poczta.onet.pl

Bank Spółdzielczy w Górowie II, Nr 08 8855 0004 2003 0006 3515 0001